

Verpakkings- verantwoordelijkheid e-commerce

Samen > Goed sorteren > Beter recycleren

Fostplus

Inhoud

1. Scope	3
2. Situering	4
3. Beoordeling van de verpakkingsverantwoordelijkheid	6
3.1. Inleiding	6
3.2. Beoordelingscriteria	6
3.2.1 Er is sprake van e-commerce aan Belgische particulieren waardoor verpakkingen op de Belgische markt worden gebracht	6
3.2.2 Belgisch ondernemingsnummer	6
3.2.2.1 Belgische onderneming	
3.2.2.2 Buitenlandse onderneming met adres in België	
3.2.2.3 Buitenlandse onderneming zonder adres in België	
3.2.3 Geen Belgisch ondernemingsnummer	8
3.2.3.1 Er is een Belgische domeinnaamextensie: extensie ".be" of andere exclusief Belgische domeinnaamextensies	
3.2.3.2 Men gebruikt een niet-landgebonden extensie (".com", ".eu", ".org", ...)	
3.2.3.3 Er is een buitenlandse domeinnaamextensie (".nl", ".fr", ".de", ...)	
3.2.4 Andere indicatoren	9
3.2.4.1 Communicatie en promotie	
3.2.4.2 Betaling op een Belgisch rekeningnummer	
3.2.4.3 Algemene en/of bijzondere verkoopsvoorwaarden	
3.2.4.4 Levering in België	
4. Schematisch overzicht van de beoordelingscriteria	10
4.1 Globaal overzicht	10
4.2 Detail Belgisch ondernemingsnummer (zie 3.2.2)	11

1. Scope

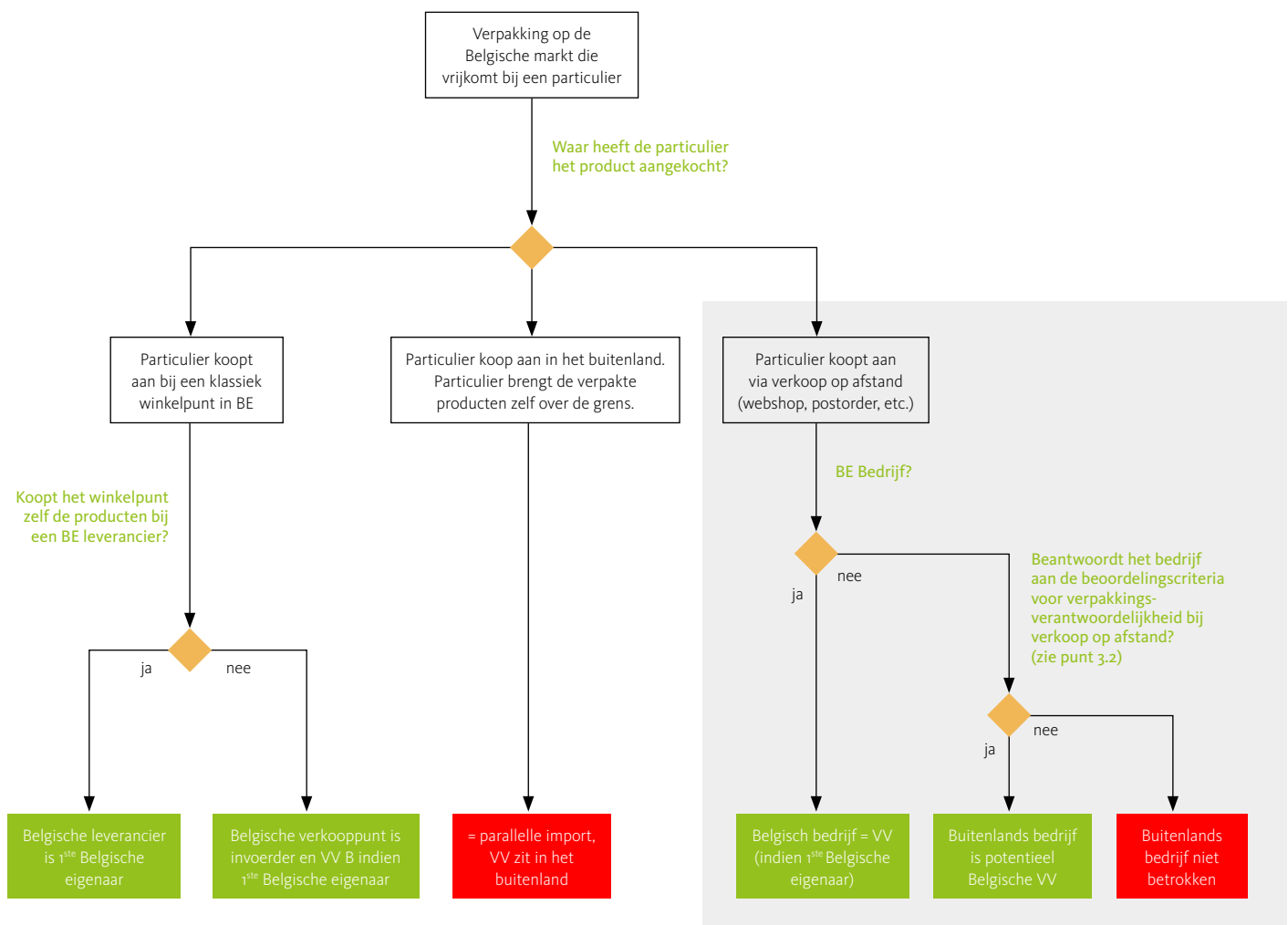

Deze nota biedt u een analyse van de verpakkingsverantwoordelijkheid voor de verpakkingen die vrijkomen op de Belgische markt ten gevolge van e-commerce-activiteiten in België aan **particulieren**. Ingeval de Belgische klant een **bedrijf** is met Belgisch ondernemingsnummer, dan gelden de gebruikelijke regels van de verpakkingsverantwoordelijkheid en niet de regels van deze nota.

Het doel is om beoordelingscriteria vast te leggen die de verpakkingsverantwoordelijkheid identificeren binnen de e-commerce aan Belgische particulieren (zie punt 3.2).

Hieronder vindt u een schematisch overzicht van de scope van de nota.

Ten slotte vindt u achteraan een schematische voorstelling van de beoordelingscriteria dat het proces in kaart brengt om de verpakkingsverantwoordelijke te identificeren (zie punt 4).

VV = verpakkingsverantwoordelijke

2. Situering

Volgens Comeos was de verkoop op afstand via internet (“e-commerce”) in België in 2016 goed voor een omzet van 7,43 miljard euro, of 8% van de totaalomzet van de Belgische handel. In 2016 ging 53,7% van wat Belgen online hebben besteed echter naar het buitenland. Hetzij naar buitenlandse webshops, hetzij naar Belgische handelaars die vanuit het buitenland opereren¹. Dit zou een stijging van 16% ten opzichte van 2013 inhouden.

De stijgende populariteit van e-commerce doet vragen rijzen bij de verpakkingsverantwoordelijkheid die gepaard gaat met de online verkoop van huishoudelijke en bedrijfsmatige producten.

Vaak gebeurt het dat e-commercebedrijven met zetel in het buitenland vandaag nog ontsnappen aan hun verpakkingsverantwoordelijkheid, omdat ze het bestaande wettelijk kader te restrictief interpreteren. Zo definieert artikel 2, 20°, b) van het Samenwerkingsakkoord van 4 november 2008 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingen (“SA”) de “verpakkingsverantwoordelijke” als volgt:

“b) in het geval de producten die in België op de markt zijn gebracht, niet in België werden verpakt, elke persoon die de verpakte producten heeft laten invoeren of die ze zelf heeft ingevoerd en die deze goederen niet zelf ontpakt of verbruikt”.

Indien een te restrictieve interpretatie wordt gehanteerd van artikel 2, 20°, b) SA, zouden de e-commercebedrijven met zetel in het buitenland die via het internet in België huishoudelijke of bedrijfsmatige producten verkopen of te koop aanbieden en aanleveren, niet gevat zijn door enige verpakkingsverantwoordelijkheid.

Uit de Memorie van Toelichting bij het SA blijkt nochtans dat de wetgever steeds voor ogen heeft gehouden dat er voor elke verpakking “*één en slechts één verpakkingsverantwoordelijke*” moet worden aangeduid. Voor het geval van de import stelt de Memorie van Toelichting bij het SA dat, wanneer een buitenlands bedrijf zijn verkoopsactiviteiten op het Belgisch grondgebied uitoefent, dit buitenlands bedrijf de verpakkingsverantwoordelijke is en niet de Belgische klant. Als voorbeelden wordt verwezen naar verkoop huis-aan-huis en verkoop op beurzen. Een vennootschap met zetel in het buitenland die in België via het internet huishoudelijke of bedrijfsmatige producten verkoopt of te koop aanbiedt en aanlevert, past perfect in dit plaatje.

¹ Bron Comeos, “Online Handel: meer dan de helft vloeit naar het buitenland”, persbericht 27 januari 2017: https://comeos.be/pressrelease/40146/Online-Handel-meer-dan-de-helft-vloeit-naar-het-buitenland_

De fundamentele vraag is dus of het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied. Hiervan hangt de verpakingsverantwoordelijkheid af.

Dit is een toepassing van het principe waarbij diegenen die verantwoordelijk zijn voor het vrijkomen van verpakkingen op de Belgische markt, uiteindelijk ook moeten instaan voor de kosten die zijn verbonden met de terugnameplicht van hun verpakkingen.

Hier anders over oordelen, zou strijdig zijn met het Samenwerkingsakkoord en vormt:

- een oneerlijke handelspraktijk omwille van de deloyale concurrentie, nu e-commercebedrijven met zetel in het buitenland niet zouden instaan voor de financiering van de terugnameplicht van hun verpakkingen die vrijkomen op de Belgische markt, terwijl bedrijven met zetel in België die offline / online actief zijn in de verkoop op afstand waarbij op de Belgische markt verpakkingen vrijkomen, dit wel doen.
- een discriminerende behandeling, nu gelijkaardige situaties ongelijk zouden worden behandeld binnen de categorie "verkoop op afstand" aangezien e-commercebedrijven met zetel in het buitenland niet zouden instaan voor de financiering van de terugnameplicht van hun verpakkingen die vrijkomen op de Belgische markt, terwijl andere buitenlandse bedrijven actief in de verkoop op afstand (zoals postorderbedrijven) die verpakkingen op de Belgische markt brengen, dit wel doen.

3. Beoordeling van de verpakkingsverantwoordelijkheid

3.1. Inleiding

Hieronder volgt een overzicht van de beoordelingscriteria die dienen te worden gehanteerd om na te gaan of een bedrijf dat actief is in e-commerce aan Belgische particulieren waardoor verpakkingen vrijkomen op de Belgische markt, onderworpen is aan de verpakkingsverantwoordelijkheid zoals voorzien door artikel 2, 20°, b) SA.

De vaststelling van enige verpakkingsverantwoordelijkheid voor verpakkingen die via e-commerce vrijkomen op het Belgische grondgebied, moet steeds per geval worden beoordeeld.

3.2. Beoordelingscriteria

3.2.1. Er is sprake van e-commerce aan Belgische particulieren waardoor verpakkingen op de Belgische markt worden gebracht

De betrokken website bewerkstelligt een verkoop op afstand aan een Belgische consument, waarbij huishoudelijke en/of bedrijfsmatige verpakkingen op de Belgische markt worden gebracht.

3.2.2. Belgisch ondernemingsnummer

Indien het e-commercebedrijf beschikt over een Belgisch ondernemingsnummer, kan hieruit worden afgeleid dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied. Er ontstaat een sterk vermoeden.

Met het Belgisch ondernemingsnummer wordt het nummer bedoeld waarmee de onderneming geregistreerd staat in de Kruispuntbank van ondernemingen (zie link: [Opzoeking in de kruispuntbank van ondernemingen \(KBO\) | KBO Public Search](#)).

Doorgaans is het ondernemingsnummer terug te vinden op de facturen, orderbevestigingen en/of aankoopdocumenten van het goed of de dienst van de e-commerce-onderneming.

Bij de bedrijven met Belgisch ondernemingsnummer kunnen verschillende gevallen onderscheiden worden:

- Belgische onderneming;
- buitenlandse onderneming met adres in België;
- buitenlandse onderneming zonder adres in België.

3.2.2.1. Belgische onderneming

Hiermee worden de e-commercebedrijven bedoeld met maatschappelijke zetel in België. Deze ondernemingen dienen als verpakkingsverantwoordelijken te worden beschouwd.

3.2.2.2. Buitenlandse onderneming met adres in België

Hier moet verder nagegaan worden of het gaat om:

- Een buitenlandse onderneming met bijhuis of vestiging in België. Indien het e-commercebedrijf een buitenlandse onderneming is en beschikt over een bijhuis of vestigingseenheid met adres in België dient deze laatste als verpakkingsverantwoordelijke te worden beschouwd.
- Een buitenlandse onderneming met vertegenwoordigingskantoor of bureau de liaison in België. Indien het e-commercebedrijf een buitenlandse onderneming is maar beschikt over een vertegenwoordigingskantoor in België, ontstaat er nog steeds een sterk vermoeden dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten uitoefent op het Belgisch grondgebied en dus verpakkingsverantwoordelijke is. Dit vermoeden wordt verder aangesterkt door de aanwezigheid van andere elementen aangeduid vanaf punt 3.2.3.1, maar kan omgekeerd ook weerlegd worden door de totale afwezigheid van dergelijke elementen.

3.2.2.3. Buitenlandse onderneming zonder adres in België

Indien het e-commercebedrijf een buitenlandse onderneming is zonder adres in België maar met een Belgisch ondernemingsnummer, ontstaat er nog steeds een sterk vermoeden dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten uitoefent op het Belgisch grondgebied en dus verpakkingsverantwoordelijke is. Dit vermoeden wordt verder aangesterkt door de aanwezigheid van andere elementen aangeduid vanaf punt 3.2.3.1, maar kan omgekeerd ook weerlegd worden door de totale afwezigheid van dergelijke elementen.

3.2.3. Geen Belgisch ondernemingsnummer

Indien het e-commercebedrijf niet beschikt over een Belgisch ondernemingsnummer, moet worden nagegaan of deze buitenlandse onderneming commerciële activiteiten ontplooit op het Belgisch grondgebied.

3.2.3.1. Er is een Belgische domeinnaamextensie: extensie “.be” of andere exclusief Belgische domeinnaamextensies

Het hebben van een domeinnaamextensie “.be” of een andere exclusief Belgische domeinnaamextensie creëert een sterk vermoeden dat de Belgische markt wordt gevisieerd door de betrokken website en dat het er commerciële activiteiten ontplooit en aldus als verpakingsverantwoordelijke moet worden beschouwd. Dit geldt ook wanneer de website met Belgische domeinnaamextensie doorschakelt naar een website met buitenlandse domeinnaamextensie, waarop dan de eigenlijke verkoop plaatsvindt.

3.2.3.2. Men gebruikt een niet-landgebonden extensie (“.com”, “.eu”, “.org”, ...)

Wanneer men een niet-landgebonden extensie (“.com”, “.eu”, “.org”, ...) gebruikt, maar men zich op de website expliciet richt tot de Belgische markt/consument, ontstaat ook het vermoeden dat de Belgische consument / markt wordt gevisieerd door de betrokken website en dat het e-commercebedrijf dus commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied.

Het gaat hierbij voornamelijk om communicatie en promotie die zich richten tot de Belgische markt/consument, bijvoorbeeld:

- Reclame die gericht is specifiek op de Belgische consument/markt;
- Verwijzing naar een Belgisch contactadres/telefoonnummer/faxnummer;
- De landvoorkeur die dient te worden ingesteld op de website verwijst naar België;
- Het assortiment van producten dat te koop wordt aangeboden is manifest afgestemd op de Belgische markt.

Wanneer men een niet-landgebonden extensie (“.com”, “.eu”, “.org”, ...) gebruikt, waarbij men zich op de website niet expliciet richt tot de Belgische markt/consument, ontstaat er geen direct vermoeden dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied. Toch kan uit andere indicatoren alsnog afgeleid worden dat de website zich richt tot de Belgische markt/consument (zie punt 3.2.4).

3.2.3.3. Er is een buitenlandse domeinnaamextensie (“.nl”, “.fr”, “.de”, ...)

Er ontstaat geen direct vermoeden dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied. Toch kan uit andere indicatoren alsnog afgeleid worden dat de website zich richt tot de Belgische markt/consument (zie punt 3.2.4).

3.2.4. Andere indicatoren

Wanneer geen vermoeden is ontstaan dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied op basis van de punten 3.2.3.2 en 3.2.3.3, kan uit één of meerdere van de volgende indicatoren alsnog afgeleid worden dat de website zich richt tot de Belgische markt/consument.

3.2.4.1. Communicatie en promotie

De communicatie- en promotiemiddelen die door het e-commercebedrijf worden gebruikt, kunnen een indicatie zijn dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied, bijvoorbeeld:

- Enige vorm van reclame die gericht is specifiek op de Belgische consument/markt;
- Verwijzing naar een Belgisch contactadres/telefoonnummer/faxnummer;
- De landvoorkeur die dient te worden ingesteld op de website verwijst naar België;
- De voorkeurstalen zijn minstens twee van de drie officiële talen in België;
- Het assortiment van producten dat te koop worden aangeboden is afgestemd op de Belgische markt;
- De betaalvoorwaarden tonen aan dat de verkoopactiviteiten afgestemd zijn op de Belgische markt.

3.2.4.2. Betaling op een Belgisch rekeningnummer

Indien de betaling gebeurt op een Belgisch rekeningnummer, is dit een duidelijke indicatie dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied.

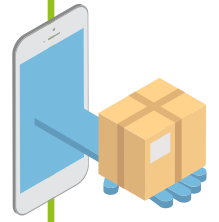
3.2.4.3 Algemene en/of bijzondere verkoopsvoorwaarden

De algemene en/of bijzondere verkoopsvoorwaarden van het e-commercebedrijf geven aan dat het Belgisch recht van toepassing is en de Belgische hoven en rechtbanken bevoegd zijn op de relaties tussen het bedrijf en derden. Dit is een duidelijke indicatie dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied.

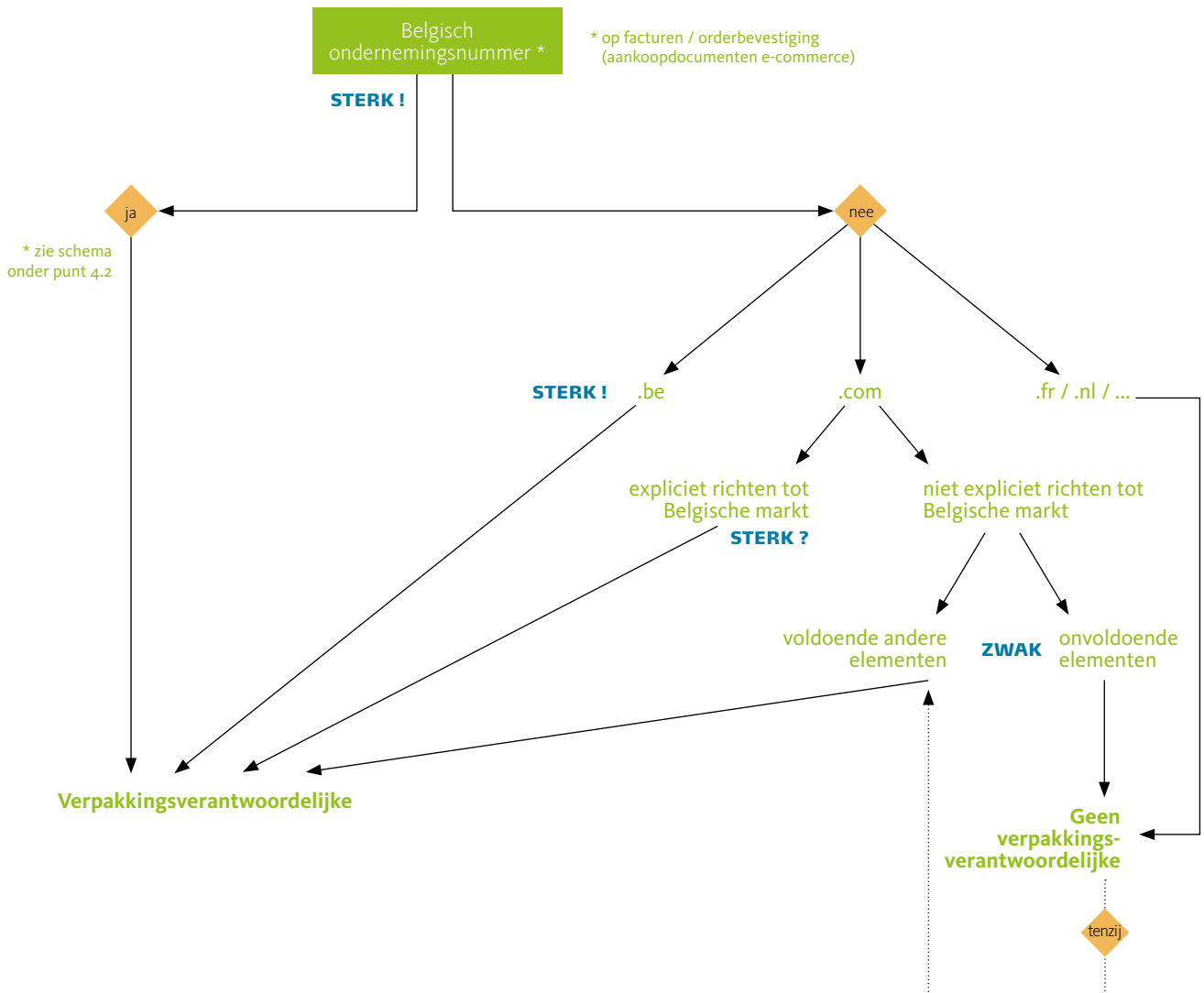
3.2.4.4. Levering in België

Het feit dat België toegevoegd is aan de lijst (op de website) van de landen waaraan geleverd wordt, kan een indicatie zijn dat het e-commercebedrijf commerciële activiteiten ontplooit op het Belgische grondgebied, maar dit element volstaat niet op zich om hiertoe te besluiten. Er zijn dus nog andere indicaties vereist.

4. Schematisch overzicht van de beoordelingscriteria

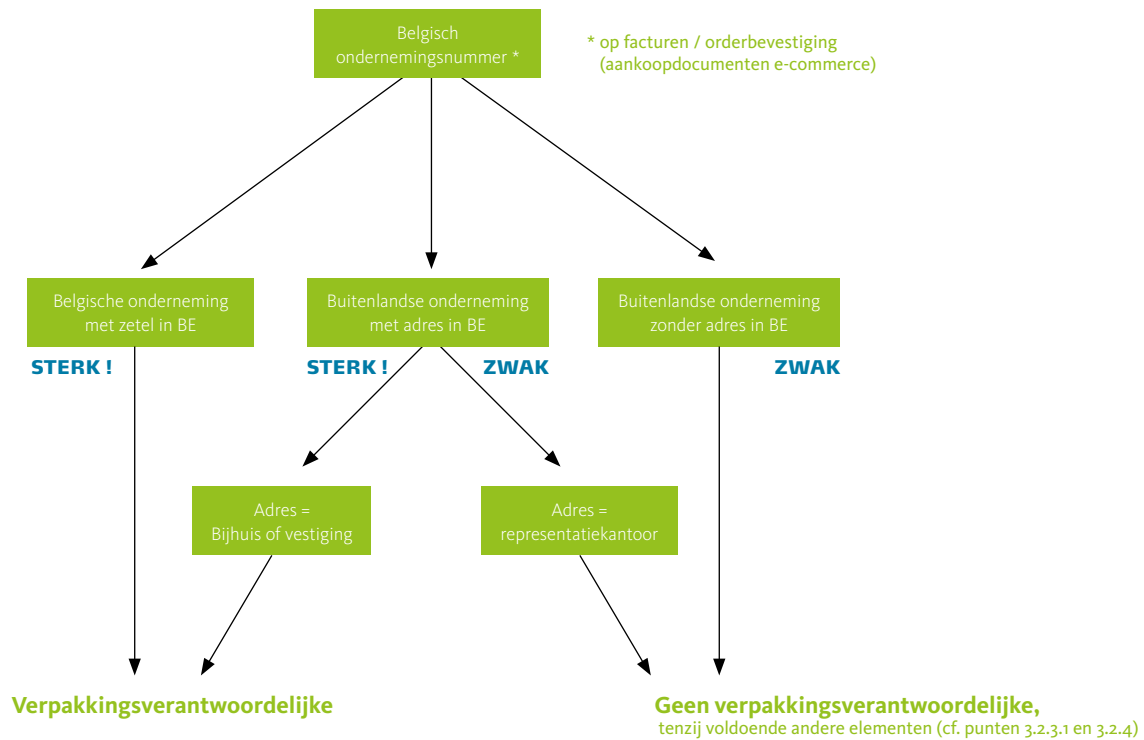

4.1. Globaal overzicht

STERK ! = sterk vermoeden
STERK ? = (gewoon) vermoeden
ZWAK = indicatie

4.2. Detail Belgisch ondernemingsnummer (zie 3.2.2)

Meer informatie nodig?

Surf naar www.fostplus.be (zone bedrijven),
contacteer onze helpdesk op +32 (0) 2 775 03 58
of mail naar members@fostplus.be.

Members, Fost Plus vzw, Olympiadenlaan 2, 1140 Brussel.